

ZEER GEHEIM

CRISIS IN DE CPN.

S a m e n v a t t i n g .

Reeds geruime tijd bestaan er hevige spanningen in de boezem van de CPN.

De achtergronden hiervan zijn:

1. de tegenstellingen tussen CPN en EVC;
2. de botsingen van de partijleiding met de partijleden;
3. het eigenmachtig optreden van Paul de GROOT.

Het royeren van A. VERREIJT door het partijbestuur was aanleiding voor B. BRANDSEN en C. GEUGJES hun zetel in dit college ter beschikking te stellen. Zij kregen steun van Mevr. LIPS en H. GORTZAK, die echter niet aftreden.

Over het aftreden van GEUGJES en BRANDSEN werden twee resoluties van het partijbestuur gepubliceerd. Die tegen GEUGJES was in gematigder bewoordingen gesteld dan die tegen BRANDSEN.

In het districtsbestuur van Amsterdam werden GEUGJES en BRANDSEN verdedigd door o.a. GORTZAK. Een toch al gematigde verklaring kreeg nog drie tegenstemmers.

De reacties in de EVC, waarvan BRANDSEN secretaris is, zijn zeer fel. Het Verbondsbestuur verklaarde geheel achter BRANDSEN te staan. Verschillende bij de EVC aangesloten bonden stelden zich scherp tegen de CPN-leiding.

De mogelijkheid van een breuk tussen CPN en EVC is momenteel niet uitgesloten.

BRANDSEN en GEUGJES zullen waarschijnlijk voor royement voorgedragen worden. De positie van verschillende andere leden van het partijbestuur is zeer moeilijk.

december 1957

CRISIS IN DE CPN.

Achtergrond van het conflict.

De onenigheid die in het afgelopen jaar in de hoogste partij-kringen meer en meer aan de dag trad, heeft zich de laatste maand scherp toegespitst en is nu door het uittreden van BRANDSEN en GEUGJES uit het CPN-partijbestuur tot een hoogtepunt gekomen.

Van deze onenigheid kunnen de volgende facetten worden genoemd:

- a. verhouding CPN tot EVC;
- b. houding dagelijkse leiding CPN;
- c. persoonlijke controversen, veelal gericht tegen de figuur Paul de GROOT.

- a. Een tijdens het toppunt van haar macht ondernomen poging van de EVC, om met het NVV te fuseren mislukte doordat deze in februari 1947 werd afgewezen.

Sindsdien moest de CPN aanzien dat leden-aanhang en invloed van de communistische vakbeweging voortdurend verminderde. De uit het fusie-voorstel reeds blijkende begeerte om tot eenheid van organisatie te komen, ging bij de CPN-leiding geleidelijk aan over in de wens de EVC te liquideren. Men voelde deze steeds meer aan invloed tanende organisatie als een blok aan het been. Vanaf medio 1956 werden de geluiden over liquidatie der EVC veelvuldiger.

De EVC-leiding - hoewel voornamelijk uit notoire communisten bestaande - wees deze gedachte ten scherpste van de hand en kantte zich fel tegen de bedoelingen van de CPN. De nauwe binding met de CPN, was oorzaak dat de EVC veel te lijden had van de anti-communistische actie in november 1956. De EVC poogde zich te herstellen en streefde hierbij naar grotere zelfstandigheid t.o.v. de CPN. De partij keurde deze nieuwe koers scherp af en nam daartoe enige besluiten en maatregelen, die door de EVC-leiding werden opgevat als een verdere ondermijning van de EVC en als een verregaande partij-inmenging.

ZEER GEHEIM

De EVC en met name haar dagelijkse bestuurders REUTER en BRANDSEN (beiden leden van het partijbestuur CPN), kwamen daardoor in een steeds meer openlijk wordend conflict met de partijleiding.

- b. Sinds het 18e congres in oktober 1956 lag de dagelijkse leiding der CPN grotendeels in handen van een kleine groep van betrekkelijk onervaren en jeugdige bestuurders, die allen volkomen ondergeschikt en volgzaam de wensen uitvoerden van Paul de GROOT door wiens invloed zij op die bestuursposten waren geplaatst. Zij traden daarbij, ook tegenover andere partijbestuurders, vaak zeer autoritair op.

Voor de communistische partijen buiten Rusland bracht de destalinisatie grotere mogelijkheden van kritiek op de nationale partijleiders. In Nederland stond het optreden van de rondom De GROOT gegroepeerde dagelijkse leiding deze kritiek echter in de weg.

- c. De algemeen-secretaris, Paul de GROOT, die zich naar het hem uit komt nu eens tegen deze, dan weer tegen die medepartijbestuurder keert, hen zeer laatdunkend behandelt en hen zo mogelijk tegen elkander uitspeelt, heeft zich door zijn optreden vele persoonlijke vijanden gemaakt. Het gezag van De GROOT is echter nog zo groot en zijn tactiek zodanig, dat zijn tegenstanders, hoewel harde en overtuigende communisten - zij het van minder formaat - toch snel gevaar lopen beschuldigd te worden van agitatie tegen de partij zelf.

Dit ondervonden niet alleen de reeds genoemde REUTER en BRANDSEN maar ook figuren als C. GEUGJES en Mevr. LIPS-ODINOT.

Kwestie VERREIJT.

In zeer sterke mate ondervond A. VERREIJT, secretaris van het CPN-district Noord-Brabant en partij-instructeur voor het Zuiden, hoe moeilijk het is zich in de strijd tegen De GROOT staande te houden. VERREIJT had vanaf 1945 een vooraanstaande positie in de CPN ingenomen. Van 1952 tot 1955 maakte hij zelfs deel uit van het partijbestuur der CPN. Hij genoot toen het volle

vertrouwen van De GROOT.

Gedurende de bezetting waren verschillende belangrijke partijleden (o.w. WAGENAAR en BRANDSEN) bij VERREIJT ondergedoken geweest. De GROOT, die hiermede bekend was, meende VERREIJT te kunnen gebruiken om hem persoonlijke gegevens over zijn naaste medebestuurders (WAGENAAR en VERHEY) te doen verzamelen. VERREIJT weigerde hierop in te gaan. Van toen af aan zou VERREIJT het bij De GROOT hebben verkorven, en kreeg hij op zijn beleid als partijfunctionaris hoe langer hoe meer kritiek van de partijleiding te verduren. Mogelijk als tegenweerschijsjt VERREIJT gegevens gericht tegen Paul de GROOT te hebben verzameld. Hij liet zich tegenover partijgenoten meermalen in kritische zin over deze uit.

Volgens het partijbestuur bracht hij door zijn optreden de partij in discrediet terwijl men hem er tevens van verdenkt "Het Vrije Volk" over de onenigheid in de boezem van het partijbestuur te hebben ingelicht. Op deze gronden werd hij op 26-8-'57 uit al zijn partijfuncties geschorst.

Compromis-resolutie van oktober.

Na de felle botsingen in het partijbestuur in de zomermaanden, voornamelijk terzake van de verhouding CPN-EVC, en na de toespitsing van de zaak VERREIJT, kwam het partijbestuur op 10 oktober bijeen. De daar genomen besluiten resulteerden in een resolutie, die in vage begrippen gesteld, zonder enig commentaar in "De Waarheid" van 19 oktober 1957 werd gepubliceerd.

Deze resolutie draagt het karakter van een compromis. Beide groeperingen in het partijbestuur werden bekritiseerd, waarbij De GROOT evenwel toch aan het langste eind trok.

In de resolutie werd namelijk de dagelijkse leiding een vorm van dogmatisme verweten, waardoor zonder rekening te houden met de praktijk de partijpolitiek te mechanisch zou zijn doorgedreven. De oppositie-groep werd beticht van "rechts-opportunisme", waardoor zij voor de reactie zou zijn teruggeweken en zich te buiten ging aan beginselloze kritiek en persoonlijke aanvallen op De GROOT.

ZEER GEHEIM

De structuur van de partijleiding werd gewijzigd. Het tot nu aan het partijbestuur toegeschreven recht de politieke lijn van de partij te bepalen, kwam weer in handen van het dagelijks bestuur, waarin De GROOT weer zelf zitting nam. Hoewel tegemoet gekomen werd aan enkele bezwaren van de oppositie bleef het dagelijks bestuur bestaan uit figuren op wie De GROOT kan vertrouwen.

Dit impliceert dat in feite de politiek door Paul de GROOT persoonlijk wordt bepaald en de invloed van de oppositie is verminderd.

Er schijnt bij de oppositie sterk de mening geheerst te hebben, dat na deze resolutie de eenheid hersteld was, dat een streep onder de geschillen van de afgelopen maanden gezet zou worden en dat daarmee ook de zaak VERREIJT als afgedaan beschouwd moest worden. De GROOT was echter een andere mening toegedaan.

Voor zijn vertrek naar Moskou waar hij met Gerben WAGENAAR deel nam aan de 40ste herdenking van de Oktoberrevolutie, besliste het dagelijks bestuur van de CPN op 4 november 1957 dat VERREIJT uit de partij zou worden geroyeerd.

Het royement van VERREIJT en zijn gevolgen.

Op 11 november kwam het partijbestuur bijeen o.l.v. VERHEY, de plaatsvervanger van De GROOT, om een voorstel tot royement van VERREIJT te behandelen. GORTZAK, Cor GEUGJES, BRANDSEN en Mevr. LIPS-ODINOT verzetten er zich krachtig tegen, dat de kwestie VERREIJT op de agenda werd geplaatst. Als argument voerden zij aan, dat, nu er zovele prominenten afwezig waren, deze zaak niet in behandeling genomen kon worden. De GROOT, WAGENAAR, REUTER en Theun de VRIES waren in Moskou, Freek MEIS was ziek. De opposanten moesten echter het onderspit delven. De zaak VERREIJT kwam in behandeling en met de stemmen van bovengenoemde vier opposanten tegen werd besloten VERREIJT te royeren.

Dit besluit was voor Bertus BRANDSEN en Cor GEUGJES de druppel die de emmer deed overlopen. Zij zagen hierin het zoveelste bewijs van het doordrijven van De GROOT om zich van ieder, die zich tegen hem kantte, te willen ontdoen. Zij deelden mee, dat ze niet langer deel van het partijbestuur wensten uit te maken. De wijze waarop aan dit uittreden bekendheid gegeven zou worden wilden ze afhankelijk stellen van de wijze

waarop het royement van VERREIJT bekend gemaakt zou worden.

REUTER schijnt er - na zijn terugkomst uit Moskou - over gedacht te hebben ook zijn zetel als partijbestuurslid ter beschikking te stellen. Door sterke druk is men er in geslaagd hem van een dergelijke stap te weerhouden. Ook is bekend dat Mev^w. LIPS door haar fractiegenoot in de Tweede Kamer Marcus BAKKER ernstig onderhouden is over haar oppositionele houding.

Op 21 november keerde Paul de GROOT uit de Sowjet-Unie terug. Hij had in Moskou o.a. gesproken over de moeilijkheden in het partijbestuur. Men had daar zijn houding en optreden goedgekeurd. De GROOT gevoelde zich duidelijk geruggesteund door Sowjet-partijinstanties en gedroeg zich de volgende weken zeer zelfbewust. Het aftreden van BRANDSEN en GEUGJES was op dat moment nog niet officieel, het royement van VERREIJT nog niet gepubliceerd.

Hernieuwde aanval op de EVC.

Op 23 november vond de verkiezingsconferentie van de CPN plaats. VERHEY keerde zich in een rede zeer scherp tegen de EVC. Zijn betoog resulteerde in de volgende conclusie. Het NVV is DE vakbeweging in Nederland, ook voor de CPN-leden. De EVC is geen doel op zich zelf. Zij staat nog buiten het NVV, maar dit moet een tijdelijk verschijnsel zijn. De EVC is het georganiseerde steunpunt voor de ontevreden arbeiders binnen het NVV en van de meest klassebewuste arbeiders die buiten het NVV worden gesloten. Het is de taak van de EVC met alle kracht de eenheid in de vakbeweging te bevorderen en te verwezenlijken.

Deze uitspraak is zonder twijfel in overleg met De GROOT geformuleerd.

Deze rede was bepaald niet geschikt om de EVC een verzoenende houding t.a.v. de partij te doen innemen. De GROOT voerde op deze conferentie ook nog het woord en verklaarde dat de partij onwrikbaar moet zijn met betrekking tot de Leninistische principes, maar soepel t.a.v. personen. Dit zou er op kunnen wijzen dat De GROOT op dat moment de geschillen niet op de spits wilde drijven. Het kwam echter anders uit.

Vergaderingen in het partij- en dagelijks bestuur over het aftreden van BRANDSEN en GEUGJES.

Op 2 december kwam het dagelijks bestuur van de CPN bijeen. BRANDSEN was uitgenodigd om over zijn positie te spreken. Hij weigerde echter te komen. Aan te nemen valt dat GEUGJES ook werd uitgenodigd.

Besloten werd het partijbestuur één van de komende dagen samen te roepen om zich over de houding van BRANDSEN en GEUGJES nader uit te spreken.

Op 6 en 7 december kwam het partijbestuur bijeen. BRANDSEN en GEUGJES waren niet aanwezig. Besloten werd het royement van VERREIJT te publiceren. Het dagelijks bestuur kreeg opdracht twee resoluties op te stellen, respectievelijk over het aftreden van BRANDSEN en GEUGJES.

Mevrouw LIPS, H.GORTZAK en REUTER stemden hier niet mee in.

Op 9 december stelde het dagelijks bestuur de tekst van het royementsbesluit van VERREIJT vast. Dit werd nog diezelfde dag in "De Waarheid" afgedrukt.

Met GEUGJES is tevoren besproken wat er in de resolutie over zijn uittreden zou worden gezegd. GEUGJES maakte bezwaar dat er in zou komen te staan dat hij niet overeenkomstig de beginselen van het democratisch centralisme zou hebben gehandeld en niet volledig de betekenis van de "destalinisatie" had verstaan. Men zegde hem toe dat deze passages gewijzigd zouden worden. Dit is echter niet gebeurd, hetgeen GEUGJES nog meer heeft verbitterd.

Resoluties over het aftreden van BRANDSEN en GEUGJES.

Op 10 december werden de resoluties over BRANDSEN en GEUGJES gepubliceerd. De toon van de resolutie tegen GEUGJES is veel gematigder dan die tegen BRANDSEN. GEUGJES wordt verweten zich niet gehouden te hebben aan de eisen die het democratisch centralisme de communisten stelt. Volgens dit principe beslist de meerderheid en moet de minderheid, als een besluit eenmaal genomen is, zich onvoorwaardelijk daarbij neerleggen en loyaal dit besluit helpen uitvoeren.

Volgens de resolutie heeft GEUGJES herhaaldelijk getracht opnieuw discussies te voeren over eenmaal genomen besluiten. Ook had

ZEER GEHEIM

hij enige maanden geleden getracht de benoeming van een secretaris voor de pers (VERHEY) te verhinderen door te dreigen zijn functie als directeur van "De Waarheid" neer te leggen. Tenslotte verzette hij zich tegen het royement van VERREIJT, ook toen daartoe reeds besloten was. Het partijbestuur betreurt deze houding van GEUGJES en heeft hem ontheven van zijn functie als directeur van "De Waarheid". GEUGJES zal op een andere post voor de partij blijven werken. Hem werd verzocht zijn zetel in de Eerste Kamer ter beschikking te stellen. Tot zover de resolutie.

GEUGJES moet gezien worden als een overtuigddcommunist, die zijn idealen voor een groot deel ineens zag storten toen de wandaan van Stalin bekend werden. Van de schok, die hij hiervan kreeg heeft hij zich nimmer geheel kunnen herstellen. Het eigenmachtig en dictatoriaal optreden van Paul de GROOT heeft hij GEUGJES een steeds grotere weerzin opgewekt. Vanaf het begin van het conflict in het partijbestuur heeft hij tot de oppositie tegen De GROOT c.s. behoord. GEUGJES heeft inmiddels voor de Eerste Kamer bedankt. Hij is echter niet van plan op een andere post voor de partij te blijven werken.

Wordt de houding van GEUGJES in de resolutie betreurd, die van Bertus BRANDSEN wordt door het partijbestuur ten scherpste afgekeurd. BRANDSEN wordt verweten als secretaris van de EVC pressie op het partijbestuur van de CPN te hebben uitgeoefend. Hij had geweigerd op feestelijke bijeenkomsten van de CPN het woord te voeren en zich verzet tegen het royement van VERREIJT, ook nadat hiertoe was besloten. Zijn ergste fout, volgens de resolutie, was dat hij beginselloze kritiek en persoonlijke aanvallen op Paul de GROOT had geleverd. BRANDSEN werd verzocht te bedanken als lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland.

Voor zover bekend heeft hij aan dit verzoek nog geen gehoor gegeven. BRANDSEN was de krachtigste opposant tijdens het conflict in het partijbestuur. Geruggesteund door de overgrote meerderheid van de EVC verzet hij zich fel tegen de pogingen van De GROOT c.s. om de EVC te liquideren.

Reacties.

Zeer snel na het bekend maken van de resoluties betreffende BRANDSEN en GEUGJES werden reeds reacties daarop in "De Waarheid"

ZEER GEHEIM

gepubliceerd. Allereerst kwam een bericht van de redactie van het dagblad zelf. Reeds in de avond van 10-12-1957, de dag van de bekendmaking van de resoluties, vond een redactie-vergadering plaats. Deze stond onder leiding van de hoofdredacteur BARUCH, die de inhoud van de resoluties aan de orde stelde, het partijstandpunt verdedigde en daarna eigenlijk verdere discussie hierover afsneed. Een vooraf opgestelde motie werd door Marcus BAKKER, een der redacteuren, ingediend en zonder meer aangenomen.

Het op 11-12-57 verschijnende bericht in "De Waarheid" over deze geënceneerde vergadering zegt, dat eenstemmig een motie werd aangenomen, welke tenvolle de politiek van het partijbestuur ondersteunde.

Successievelijk reageerden ook nagenoeg alle districtsbesturen die zich zonder meer achter de partijleiding stelden.

De houding van het districtsbestuur Amsterdam.

Een uitzondering op deze zeer volgzaamde reacties vormde het belangrijke district Amsterdam. Voordat het districtsbestuur zich over de zaak zou uitspreken, werden verschillende top-kader-vergaderingen van de Amsterdamse CPN-afdelingen gehouden. Over het algemeen was de stemming daar erg gedeprimeerd. Tegenover stemmen, die aandrongen op royering van BRANDSEN en GEUGJES, werd uiting gegeven aan twijfel aangaande de juistheid van het optreden der partijleiding. De laatste houding werd gemotiveerd met verwijzing naar de verdiensten van beide mannen en de gedachte dat deze belangrijke partijleden toch niet zo maar zonder enig verantwoordelijkheidsbesef zouden hebben gehandeld.

Het districtsbestuur dat daarna op 11-12-57 bijeenkwam, samen met de CPN-gemeenteraadsfractie, gaf evenzeer een beeld van verdeeldheid. Van de sprekers die zich achter BRANDSEN en GEUGJES schaarden, was H. GORTZAK wel de voornaamste. Hij heeft betrokkenen verdedigd door verschillende aan hen in de resolutie ten laste gelegde tekortkomingen, te weerleggen.

Een te voren door het dagelijks bestuur van het district opgestelde verklaring, waarin het beleid van de partij werd goedgekeurd, kon geen stand houden en werd na uiterst langdurige discussies danig afgezwakt. Het resultaat was dat in deze verklaring tenslotte werd uitgesproken dat het uittreden van beide figuren, als schadelijk voor de partij, onjuist werd geacht en dat voorts op beiden een

ZEER GEHEIM

beroep werd gedaan hun verkeerde opvattingen los te laten en hun uittreden ongedaan te maken. Zelfs deze milde verklaring werd nog niet algemeen aanvaard, er bleven 3 tegenstemmers, t.w. de twee EVC-functionarissen BUSSINK en GROOT ROESSINK en een der partij-intellectuelen HOOGEN STOEVENBELT.

GORTZAK, die zo fel van leer was getrokken in zijn verdediging van BRANDSEN en GEUGJES veroordeelde niettemin hun besluit om uit het partijbestuur te treden. Zij hadden z.i. moeten wachten tot het eerstkomende congres en daar de zaak aan de orde moesten stellen.

Deze laatste zienswijze wordt door meer CPN-leden gehuldigd, ook door hen die overigens wel achter de huidige opposanten staan.

Tijdens zijn betoog heeft GORTZAK enige malen in het partijbestuur behandelde zaken ter sprake gebracht, daarbij tevens het minderheidsstandpunt in dat college besprekend. Een en ander werd hem door enkele getrouwe volgelingen van de partijleiding ernstig verweten, waarbij zij er op wezen dat hij zodoende niet alleen uit de school had geklapt, maar tevens het beginsel van het democratisch centralisme geweld aan deed.

Het verschil in houding tussen het district Amsterdam en de andere districten kan daarin gelegen zijn, dat ook de lagere Amsterdamse CPN-functionarissen, meer in contact komen met de partijleiding en hierdoor tevens met de huidige moeilijkheden. Zij kunnen zo een beter oordeel hebben over de opposanten terwijl zij tevens zelf spoediger de kans lopen door het autoritaire optreden van de leiders met deze in botsing te komen. Deze afstand tot de top is voor de rest van het land veel groter en men is daar sneller geneigd tot een volgzaam houding.

Overigens is het niet eerder voorgekomen dat een partijbestuursresolutie niet volledig door het kader van Amsterdam werd onderschreven.

Reactie van de EVC.

Tegenover de veelal voor De GROOT c.s. gunstige reacties in de CPN, staan geheel andere geluiden vanuit de EVC. Op 12-12-57 vergaderde het Verbondsbestuur dezer organisatie. Het enige punt van bespreking was de partijresolutie over BRANDSEN. Een door het dagelijks bestuur opgestelde verklaring, waarin werd uitgesproken dat de EVC volledig vertrouwen stelt in haar algemeen secretaris

ZEER GEHEIM

BRANDSEN en zich derhalve keert tegen de CPN-resolutie, werd afge-
wezen. Het Verbondsbestuur onderschreef met twee stemmen tegen, wél
de uitspraak van vertrouwen in BRANDSEN, zonder zich echter over
het beleid der CPN uit te spreken. De twee tegenstemmers waren
W.HARTOG - voorzitter van de bouwvakbond ABWB en H. SCHUUR - se-
cretaris van de landbouwbond BLZ.

Aan hen werd gevraagd of zij bij eventuele discussies in
hun bond de door het Verbondsbestuur aangenomen verklaring zou-
den uitdragen. Zij werden onder druk gezet en van beiden werd -
op straffe van verwijdering uit het Verbondsbestuur - geeist uit-
sluitend het meerderheidsstandpunt van het Verbondsbestuur in
hun bond te verdedigen en hun eigen zienswijze voor zich te houden.
Hiermede stemden beiden in.

Aldus werd ook door de EVC-leiding gebruik gemaakt van
het communistische principe van het democratisch centralisme!

Deze gang van zaken in de EVC is sterk bepalend voor de hou-
ding en de positie van haar voorzitter F.REUTER. Na enkele aarze-
lingen heeft hij zich thans vastgelegd op de EVC-verklaring en
staat onvoorwaardelijk achter de secretaris BRANDSEN. Dit kan
uiteraard ook voor hem in het conflict met de partij ernstige
gevolgen hebben.

Van de houding van enkele der EVC-bedrijfsbonden is het
volgende bekend geworden:

Het dagelijks bestuur van De Metaal had een aan de CPN-
leiding gerichte, zeer scherpe verklaring opgesteld van de volgende
inhoud:

"Wij hebben als dagelijks bestuur van "De Metaal"-EVC de
verklaring over de algemeen secretaris van de EVC: B.
BRANDSEN, in "De Waarheid" van 10 december 1957 gelezen.
We spreken onze felle verontwaardiging uit over deze poging
B. BRANDSEN in discrediet bij de arbeiders te brengen.
We eisen van Uw bestuur, het herroepen van deze verklaring
en volledig eerherstel van Bertus BRANDSEN".

Deze verklaring werd met 6 tegen 4 stemmen verworpen, maar
met weglating van de laatste zin, werd zij algemeen aanvaard.

ZEER GEHEIM

De leiding van de bond van overheidspersoneel BNOP richtte zich in een zeer scherp gesteld schrijven tot de CPN.

H.VERHEY, tweede algemeen secretaris der CPN, kwam de zaak bespreken en eiste dat deze brief werd teruggenomen. Dit werd geweigerd. Nadien heeft het hoofdbestuur van de BNOP dit beleid van zijn dagelijkse leiding goedgekeurd.

Een even scherp verzet tegen de CPN-resoluties kwam van de Chevofa.

Vernomen werd dat enkele vooraanstaande EVC-functionarissen, die tevens CPN-lid waren, hun partijlidmaatschap hebben opgezegd, o.m. R.SMID - landelijk penningmeester der EVC en W.P.SINDORF - voorzitter van het hoofdbestuur van de grafische bond.

Conclusies.

Voor verschillende vooraanstaande partijfunctionarissen moeten hieruit consequenties voortkomen.

BRANDSEN en GEUGJES zullen waarschijnlijk voor roeyement van het partijlidmaatschap worden voorgedragen.

REUTER kan moeilijk meer terug en maakt veel kans het lot van BRANDSEN te zullen delen.

GORTZAK heeft zich in een moeilijke positie gebracht, maar zal uit eigen beweging het conflict niet verder op de spits willen drijven.

Mevr. LIPS-ODINOT en F. MEIS, beiden lid van het partijbestuur zijn ook rechtstreeks bij het conflict betrokken; mevrouw LIPS wegens haar houding in het partijbestuur en MEIS omdat hij zich als Verbondsbestuurder der EVC achter de EVC-verklaring heeft gesteld.

De ruzie in de hoogste partijregionen is nu op vermoedelijk onherstelbare wijze tot een uitbarsting gekomen. De mogelijkheid van een breuk tussen de CPN en de EVC is momenteel niet uitgesloten al valt niet aan te nemen dat beide partijen hierop willens en wetens aansturen.

Mede door de afwezigheid van Paul de GROOT in november en zijn verblijf in een ziekenhuis - begin van deze maand - is de zaak de partijleiding vermoedelijk uit de hand gelopen.

ZEER GEHEIM

De voorbereiding voor de verkiezingen in 1958 zijn in volle gang. Onder de opposanten bevinden zich leden van onderscheiden openbare vertegenwoordigende lichamen.

Voor de partijleiding die er naar streefde om door een voorzichtig beleid de crisis tot na de verkiezingen uit te stellen, is de uitbarsting van het conflict dan ook op een uiterst ongelegen tijdstip gekomen.

Bij de EVC is men van gevoelen, dat wanneer zij haar secretaris BRANDSEN zou laten vallen, het met de organisatie zelf praktisch gedaan zal zijn.

december 1957.

Tijd - tabel.

- 26- 8-1957 : Schorsing VERREIJT.
- 10/11-10-1957 : Partijbestuurszitting:
Vaststelling nieuwe organisatie partijleiding.
Kritiek op leiding en op oppositie.
- 4-11-1957 : Dagelijks bestuurszitting:
Voor vertrek De GROOT naar Moskou werd in principe besloten tot royement van VERREIJT.
- 11/12-11-1957 : Partijbestuurszitting:
Ondanks oppositie wordt besloten royering VERREIJT.
Tegen: GORTZAK, LIPS-ODINOT, BRANDSEN en GEUGJES.
Afwezig: REUTER (Moskou) en MEIS (ziek).
BRANDSEN en GEUGJES kondigen uittreden uit P.B. aan.
- 21-11-1957 : De GROOT uit Rusland teruggekeerd.
- 23/24-11-1957 : Verkiezingsconferentie CPN, met scherpe aanval op EVC.
- 2-12-1957 : Dagelijks bestuurszitting:
Behandeling van het uittreden van BRANDSEN en GEUGJES.
- 6/7-12-1957 : Partijbestuurszitting:
Besluit tot publicatie royement VERREIJT en uittreden van BRANDSEN en GEUGJES.
- 9-12-1957 : Dagelijks bestuurszitting:
Vaststelling tekst van deze publicaties.
- 9-12-1957 : Publikatie in "De Waarheid" van royement VERREIJT.
- 10.12.1957 : Publikatie in "De Waarheid" uittreden BRANDSEN en GEUGJES.
- 11-12-1957 : Districtsbestuursvergadering Amsterdam.
- 12-12-1957 : Verbondsbestuurs-EVC-vergadering:
Spreekt vertrouwen in BRANDSEN uit.
- 14-12-1957 : Hoofdbestuursvergadering De Metaal/EVC:
Protest tegen disqualificatie van BRANDSEN.

* * *